

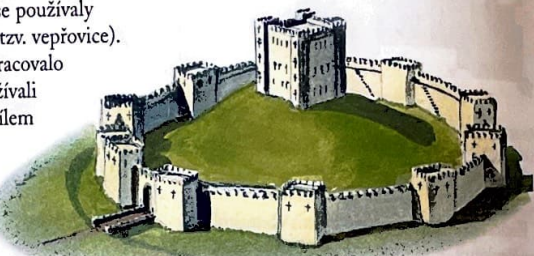
ARCHITEKTURA 501–1100

Stavební styly se ve světě lišily – od jednoduchých staveb v osamělých vesnicích až k velkolepým architektonickým dílům ve městech a říších.

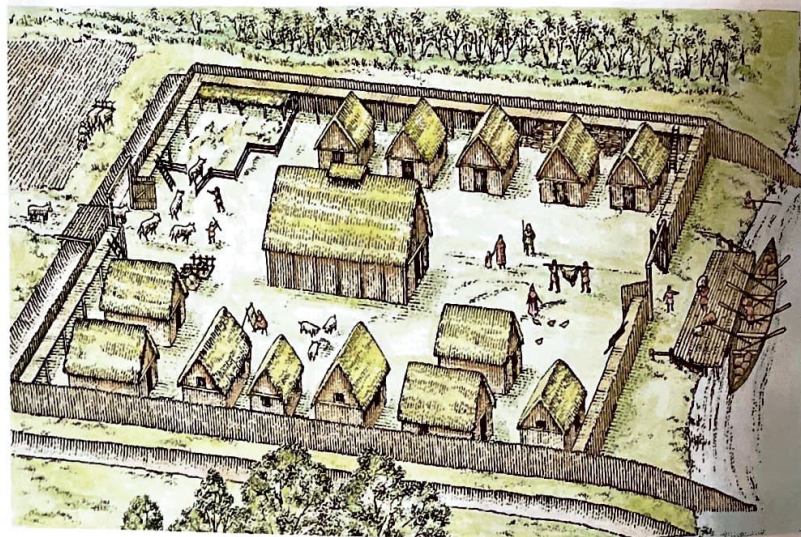
Ve světě nalezneme různé styly. V horkém vlhkém podnebí lidé stavěli budovy chladné a stinné, zatímco chladné klima vyžadovalo ochranu proti větru, dešti, sněhu a vlhku. Tam, kde byl dostatek stromů, se stavělo především ze dřeva. To platilo hlavně v severní Evropě a v Japonsku. Dokonce i první hrady byly ze dřeva, později byly vybudovány znovu z kamene. V horkém podnebí se používaly vysušené cihly (nepálené cihly, tzv. vepřovice). S cihlami a kamenem se sice pracovalo obtížně, přesto je stavitelé používali a doufali, že se zapišou svým dílem do historie. Zlepšovaly se stavitelské techniky a s nimi i komplexnost slohů, které využívaly oblouky, vysoké klenby a kupole. Minarety, pagody a kostelní věže rostly do výšky a jejich tvar byl mnohem honosnější. Pevnosti byly vyšší a odolnější.

Po celé západní Evropě se často stavěly hrady na vyvýšeninách a vnější zdi opevnění byly spojeny s podhradím. Při útoku mohli vesničané najít úkryt na hradě. Vesnice a sípky však zůstaly bez ochrany proti vyloupení a vypálení, i když se obyvatelé zachránili.

Hrady postavené v pozdním středověku měly vnější hrady, které obklopovaly usedlosti, někdy i celá města. K mistrovským stavitelům patřili Normané, toto umění ovládali i Japonci, Arabové a Mayové.

▲ Muslimové stavěli u mešit minarety, z nichž muezzini svolávali věřící k modlitbě. Tvar minaretů a věží cibulovitého tvaru jsou typickou úkazkou muslimské architektury.

► Vesnice, jako je tato anglosaská v Anglii, s hlavní budovou uprostřed a s hradbou z kůlů, vypadaly podobně po celém světě. Používaly se různé materiály a styly, ale uspořádání bylo téměř stejné.

Chrám Hagia Sofia v Konstantinopoli byl postaven v 6. stol. Tento jedinečný výtvor byzantské architektury Osmané později přestavěli na mešitu. Nyní slouží jako muzeum.

V 11. století se objevily první obchody, tržiště a dílny. Města, např. Chang-čou, Teotihuacán, Córdoba nebo Kanaudž, byla postavena ve velkém stylu. Vznikal nový světský sloh, který pak převzala pozdější architektura. Lidé však většinou stále žili v jednoduchých obydlích. Americká típi, evropské dřevěné sruby, arabské stany a indonéské chatrče, které byly jednoduše postavené, naplňovaly jejich potřeby. Patrně byly často i pohodlnější než kamenné hrady a paláce.

Na Aotea (Nový Zéland) stavěli Maori domy ze dřeva. Používali kamenné nástroje, domy zdobili vyřezávanými kostrami barevnými mušlemi a používali i barevné kameny, např. jako oči pro sochy bohů.

► Vysokou klenbu chrámů, jako tento v Durhamu v Anglii, podepíraly nosné pilíře v normanském nebo gotickém stylu, který vznikl kolem r. 1100. Tyto stavby byly nejen nádherné, ale také odolné a přetrvaly staletí.

▲ Ke stavbě velkolepých katedrál a zámků měli Normané k dispozici jen jednoduché vybavení. Jejich metody však byly promyšlené a oni velmi zruční. Tyto základní stavební metody se v podstatě nezměnily téměř po 1000 let, do zavedení oceli a betonu.

